



# EKOLOGI BREZ MEJA

## Za svet brez odpadkov

Brezplačna objava

# Daj- mo!

Delovanje Društva Ekologi brez meja lahko podprete na spletni strani: [www.ebm.si](http://www.ebm.si) ali pa pošljite sporočilo **SMS** s ključno besedo **EBM5** na številko **1919** in za njihovo delovanje boste prispevali **5 EUR**.

Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekom Slovenije, Izimobila, Debitela, Tušmobila, Telemacha, T-2, Simobila.

# Slovenija brez odpadkov ni utopija

V zadnjih nekaj letih smo v Sloveniji delež recikliranja komunalnih odpadkov dvignili na **55 odstotkov**, kar nas uvršča v sam evropski vrh. V najboljših slovenskih občinah jih ločeno zberejo že **80 odstotkov**. Nekatere lokalne skupnosti v Evropi **reciklirajo in kompostirajo preko 90 odstotkov odpadkov**, kar je že zelo blizu ničelne stopnje. Takšna prizadevanja postajajo del razvojnih dokumentov in strategij Evropske unije, ki govori o učinkoviti rabi virov, krožnem gospodarstvu in družbi popolnega recikliranja. Na pot do družbe brez odpadkov je z našo pomočjo stopilo že **šest slovenskih občin**.

## Naša vizija: Svet brez odpadkov

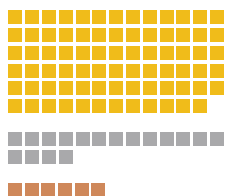
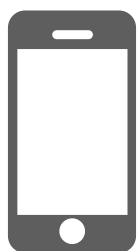
V družbi brez odpadkov so odlagališča in sežigalnice nepotrebni, saj proizvajalci preko okolju prijaznega oblikovanja poskrbijo, da vse ločeno zbrane izdelke in materiale **vrnemo v tehnološke procese** ali jih brez tveganj zaupamo **kroženju snovi v naravi**. Razvile so se nove oblike storitev najema in popravit izdelkov ter odgovorna potrošnja.

## Naše poslanstvo: Skupaj hitreje premikamo meje

Vsak vlak je sestavljen iz niza vagonov, za to, da prispejo na cilj, je potrebna lokomotiva. Izkušnja akcij Očistimo Slovenijo nas je naučila, da je najbolj učinkovito gonilo sprememb na vseh nivojih prav gibanje, ki se prične s povezovanjem dovolj velikega števila posameznikov. A za povezovanje je potrebna tudi lokomotiva, ki gibanje potegne do skupnega cilja.

Naše poslanstvo je **aktivacija, spodbujanje in sodelovanje** posameznikov, skupnosti, politike, industrije, podjetnikov ter raziskovalcev na področju učinkovite rabe naravnih virov, ki prinaša nižje stroške, prihrani energijo in odpira nova, zelena delovna mesta. Zato osveščamo in odpiramo možnosti za zmanjševanje nastajanja odpadkov, ločeno zbiranje ter koristno izrabo materialov in snovi v odpadkih.

### Odpadki in učinkovita raba virov – recikliranje odpadne električne in elektronske opreme (OEE0)



1,41 € zlata

0,32 € srebra

0,11 € bakra

39 <b>Y</b> 88.90584 itrij	57 <b>La</b> 138.90547 lantan	59 <b>Pr</b> 140.90766 prazeodim	60 <b>Nd</b> 144.242 neodim
63 <b>Eu</b> 151.964 evropij	64 <b>Gd</b> 157.25 gadolinij	65 <b>Tb</b> 158.92535 terbij	66 <b>Dy</b> 162.500 disprozij

Vsak iPhone5 vsebuje za 1,41 € zlata, za 0,32 € srebra, za 0,11 € bakra. To mogoče ne zveni veliko, a na trgu jih je vsaj 45 milijonov. V toni odpadnih iPhone5 telefonov je 324-krat več zlata, kot v toni rude iz rudnikov zlata Yarinacocha (Peru). Rudniki se nahajajo v gornjem porečju Amazonke in so povezani z nelegalnim delovanjem. Letno iz njih nekontrolirano spustijo med 30 in 40 tonami živega srebra. Poleg dragocenih kovin so v njih še redki minerali: itrij, lantan, prazeodim, neodim, evropij, gadolinij, terbij in disprozij. V telefonih so uporabljeni v izredno majhnih koncentracijah in jih danes recikliramo manj od enega odstotka. Kar 90 odstotkov redkih mineralov pridobivajo na Kitajskem. OEE0 je eden najhitreje rastočih odpadkovnih tokov v EU, ki naj bi do leta 2020 presegel 12 milijonov ton. V Sloveniji smo leta 2012 ločeno zbrali le približno 36 % OEE0.

# Naša pot

**Društvo Ekologi brez meja** smo nastali ob organizaciji dveh akcij **Očistimo Slovenijo**, ki veljata za **največja prostovoljska dogodka** v zgodovini samostojne države. Povezali smo **280.000 posameznikov**, podjetja, razna društva, slovensko vojsko, policijo, komunalne službe, občine in celo predsednika države, ki je društvo odlikoval z bronastim redom zaslug. V okviru akcije je nastal **edini vseslovenski register 13.000 divjih odlagališč v Sloveniji**.



Količina v akciji zbranih odpadkov je presegla **15.600 m<sup>3</sup>** (dobrih 6 olimpijskih plavalnih bazenov) oziroma **4.500 ton** odpadkov. V akciji smo čistili preko **2.800 odlagališč** in jih v celoti sanirali več kot **1.400**. Obenem pa očistili še na kilometre poti.

Ker se ukrepi, s katerimi bi se divje odlaganje v naravi omejilo, še vedno ne izvajajo, smo se po letu 2010 odpadkov lotili na drugi strani: **tam, kjer nastajajo**. Tudi v prihodnje bomo opozarjali na **neurejeno stanje** na tem področju. In na dejstvo, da modro ravnanje z odpadki ustvarja nove **poslovne priložnosti**, nova **delovna mesta**, ob enem pa **ohranja naravne vire** ter ustvarja **globalno socialno pravičnost**.



# Ekologi brez meja zmanjšujemo, ločujemo in recikliramo odpadke

## Zero Waste Slovenija

Februarja 2014 smo postali **nacionalna organizacija** evropske mreže skupnosti in organizacij na poti do družbe brez odpadkov (Zero Waste Europe) ter pričeli s promocijo tega koncepta. Do danes se je mreži pridružilo že **šest slovenskih občin**, željo da se nam pridružijo, pa so izrazile še številne druge. Aktivno sodelujemo pri razvoju Zero Waste gibanja na evropski ravni ter v postopkih sprejemanja svežnja o **krožnem gospodarstvu**. Naš cilj je, da Zero Waste koncept sprejmemo na nacionalni ravni.



»Bister človek reši problem. Moder se mu izogne.«

## Tekstilnica rešuje odpadni tekstil

Na smetiščih in v zabojnikih po vsej državi pristane vse preveč še vedno **uporabnega tekstila**. Tekstilnica je z **izmenjavo rabljenih oblačil** poskrbela, da se ga vsaj del ponovno uporabi. Oblačila iz druge roke niso več tabu in vse več ljudi sprejema naše pobude in nasvete glede pretiranega potrošništva in nespametnega ravnanja z rabljenim tekstilom. Izmenjave rabljenih oblačil so postale v Ljubljani **reden mesečni dogodek**, ki se ga vsakič udeleži okoli **100 ljudi**. Naš cilj je, da se izmenjave razširijo po celotni Sloveniji.



## Volj sit, koza cela – za Slovenijo brez zavržene hrane

V Sloveniji po oceni SURS-a letno nastane okoli **149.000 ton zavržene hrane**, od česar je velika večina **kuhinskih odpadkov**. Zavržena hrana nastaja v celotni prehranski verigi, na ta problem smo opozorili slovensko javnost, gospodinjstva in izobraževalne ustanove. Z vzpostavitvijo **nacionalne platforme** za Slovenijo brez zavržene hrane povezujemo do sedaj fragmentirane, nepovezane deležnike - od vil do vilic. Zavezani smo cilju: zmanjšati količino zavržene hrane.



## Zdrave ritke so v pralnih pleninah

En otrok proizvede **874 kg odpadnih plen** za enkratno uporabo, kar v Sloveniji letno predstavlja **20.000 ton odpadkov**, njihovo odlaganje pa nas stane **2 milijona evrov**. Naš cilj je promocija uporabe in razbijanje stereotipov o pralnih pleninah med starši in v vrtcih. Zato smo za uporabo pralnih plenic navdušili **Vrtec Vrhnika**, povezali smo slovenske proizvajalce, komunalna podjetja in nevladne organizacije ter si skupaj ogledali, kako ponekod v tujini pralne plenice s pomočjo socialnih podjetij uspešno osvajajo vrtnice.



## Konferenca o krožnem gospodarstvu

V začetku novembra 2015 smo v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor ter Službo vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko na Brdu pri Kranju organizirali **Konferenco o krožnem gospodarstvu – priložnosti in izzivi**. Na konferenci je **23 govornikov** predstavilo dobre prakse iz EU in Slovenije, ki področje krožnega gospodarstva oblikujejo že od vsega začetka. Med njimi tako tisti, ki so vodilni na ravni oblikovanja politik in tisti, ki nam s primeri udejanjanja novih poslovnih modelov v praksi kažejo, da je smer mogoča in pravilna. Konferenci se je udeležilo preko **400 udeležencev**, krožno gospodarstvo je odmevalo v številnih medijskih objavah, nastale so nove ideje in nova partnerstva.



## Vrečka na vrečko

V Sloveniji vsak odrasli prebivalec letno porabi približno **150 vrečk**. Po **30 minutah** uporabe pogosto končajo med mešanimi odpadki. Evropski parlament je že sprejel ukrepe za zmanjšanje njihove uporabe, čemur bo morala slediti tudi Slovenija. Pričeli smo novo kampanjo spodbujanja uporabe vrečk za večkratno uporabo. V naši spletni trgovini zdaj ponujamo tudi **pralne vrečke za sadje in zelenjavo**.



»Zemlja, naš dom, vedno bolj postaja podobna ogromnemu kupu umazanije. V številnih delih sveta so starejši zgroženi nad tem, da so nekoč čudovite pokrajine zdaj prekrite s smetmi. Industrijski odpadki in kemični izdelki, ki jih uporabljamo v mestih in na kmetijskih površinah, lahko vodijo v bioakumulacijo v organizmih in lokalnem prebivalstvu, četudi so nivoji strupenih snovi na teh območjih nizki. Pogosto se ukrepa šele potem, ko je zdravje ljudi že nepopravljivo prizadeto.«

**Papež Frančišek, Okrožnica o okolju in neenakosti, junij 2015**

## Svoje znanje delimo z drugimi

Na noge smo postavili **Let's do it Mediterranean**, smo člani skupnosti 100 držav sveta, povezanih v gibanje **Let's do it!**. Od leta 2014 smo eni od ustanovnih članov mreže **Zero Waste Europe** in njena nacionalna organizacija za Slovenijo.

Sodelovali smo pri **sprejemanju zakonodaje** in drugih dokumentov na evropskem, nacionalnem in lokalnem nivoju. Dijakom in študentom smo omogočili pridobivanje izkušenj in znanj preko **obveznih praks**. Za šole smo izvedli **7 predavanj** o okoljskih problematikah in **5 delavnic** izdelovanja uporabnih stvari iz odpadkov za različne starostne skupine. Z našo pomočjo so si dijaki **17 srednjih šol** ogledali dokumentarni film **Smeti** (Trashed).

Sami vzdržujemo osrednjo **spletno stran** Ekologi brez meja, **Facebook strani** Ekologi brez meja, **Zdrave ritke** in **Tekstilnica**, **Twitter profil** @ocistimo, **YouTube kanal** ocistimo ter spletne strani posameznih projektov, na katerih redno objavljamo dogodke, novice in članke s področja ravnanja z odpadki. Mesečno izdajamo spletne **Čist-e-novice**, ki dosežejo **10.000 prejemnikov**.

Med julijem 2014 in julijem 2015 je bilo o naših aktivnostih **v medijih objavljenih 552 objav** (277 v spletnih medijih, 169 v tiskanih medijih ter 80 radijskih in 26 televizijskih prispevkov).



# Skupaj hitreje premikamo meje: tudi vi lahko dodate svoj vagon

»Ekologom brez meja moramo pomagati, da se naselijo v zavest vsakega človeka na zemeljski obli. Posebno še prebivalci naše lepe, majhne, ranljive deželice se moramo zavedati, kako pomembno je njihovo poslanstvo. Bodimo ozaveščeni, aktivni in prispevajmo po svojih najboljših močeh – za naše dobro in dobro naših potomcev.«

**Mojmir Sepe, skladatelj in dirigent**

Ekologi brez meja verjamemo, da kupe neuporabnih smeti lahko spremenimo v vir surovin za gospodarstvo in nova, lokalna delovna mesta ter obenem zagotovimo zdravo okolje nam samim in prihodnjim generacijam. Da je to izvedljivo, dokazujejo številni posamezniki, podjetja in lokalne skupnosti po svetu, ki so se odločile, da postanejo **družba brez odpadkov**.

## Za to pa je potrebno dvoje:

- **verjeti, da je to mogoče, in**
- **vaša podpora, ki bo lokomotivo z vagoni pripeljala do skupnega cilja.**

**POŠLJI  
EBM5 NA  
1919 IN  
DONIRAJ 5 €**

Pošljite sporočilo SMS s ključno besedo **EBM5** na številko **1919** in prispevali boste 5 EUR za delovanje in projekte Društva Ekologi brez meja.

Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekoma Slovenije, Izimobila, Debitela, Tušmobila, Telemacha, T-2 in Simobila. Več o pogojih sodelovanja na [www.ebm.si](http://www.ebm.si).

**DONIRAJ**

Donacijo nam lahko nakažete **neposredno na naš račun** (več informacij [tukaj](#)). V primeru, da potrebujete **donatorsko pogodbo**, jo lahko najdete [tukaj](#). Z veseljem vam dodatno predstavimo možnosti doniranja ali sponzorstva. Kontaktirajte nas na: [ursa.zgojznik@ocistimo.si](mailto:ursa.zgojznik@ocistimo.si).

Ekologi brez meja imamo status delovanja v javnem interesu. Pravne osebe lahko donacije uveljavljate kot davčno olajšavo do višine 0,3 % obdavčenega prihodka oz. največ do davčne osnove (po ZDDPO-2).

**PODARI  
NAM 0,5 %  
DOHODNINE**

Društvo Ekologi brez meja je uvrščeno na seznam organizacij, ki delajo v **javnem interesu**. To pomeni, da smo **upravičeni do 0,5 % dohodnine**. Vsak zaposleni ima možnost, da sam odloči, komu bo šel ta odstotek in to tako, da izbere organizacijo, katere delovanje bi želel podpreti, [izpolni obrazec](#) in ga pošlje na pristojni davčni urad. Z novo poslanim obrazcem se spremeni tudi morebitna prejšnja odločitev. Če tega ne stori, se bo njegovih 0,5 % izgubilo v skupnem žaklju proračuna in ga ne bo deležna nobena nevladna organizacija.

**NAKUPUJ V  
SPLETNI  
TRGOVINI  
EBM**

Vrečke za večkratno uporabo, vrečke za sadje iz bombaža, majice brez meja - iz ekološko pridelanega bombaža s posebnimi napisi, leseni osvežilci za zrak, plastenke za vodo, knjige in knjigice iz Mini knjigarne.... in še kaj najdete na naslovu <http://trg.ebm.si/>.

## Upravni odbor

Urša Zgojznik  
predsednica



Jaka Kranjc  
generalni sekretar



Erika Oblak  
članica



# V letu 2015 so nas podprli

## Sponzorji, donatorji, naročniki naših storitev

**1.000 – 4.999 €:** Goodyear Dunlop Sava Tyres, KLS Ljubno, Športna loterija, Producerska hiša Mangart, Lidl, Snaga



**200 – 999 €:** Oven Elektro MB, Viral, Knof, JP KP Vrhnika, Infrastruktura Bled, GZS, GR, Tilia, New moment, Walfdorska šola Ljubljana, Osnovna šola Vrhovci, Spekter Kranj



## Projektno financiranje iz javnih sredstev

več kot **50.000 €:** Evropski socialni sklad in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Norveški mehanizem



**10.000 – 49.999 €:** Ministrstvo za okolje in prostor



do **9.999 €:** Ministrstvo za javno upravo, Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, Mestna občina Koper, Mestna občina Ljubljana



## Medijski sponzorji

Media bus, GEM, VITA media, Adria media, RTV Slovenija, POP TV, Kanal A, TV 3 Medias, Universal Channel, Discovery Networks, Travel Channel, E!



Hvala tudi vsem posameznikom, ki so z donacijami in nakupi naših izdelkov iz spletne trgovine podprli naše delovanje ter šolam in drugim zavodom, ki so si ogledali film Trashed.